

Handläggare
Anna Viklund
Telefon: 08-508 28 723

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2025-09-30, p. 22

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till muddring och övertäckning i vattenområde m.m. för bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun

Remiss från Mark- och miljödomstolen i Nacka mål M 3051-25

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

1. Anta förvaltningens förslag till yttrande i bilaga 1 som svar på remissen och därigenom
  - i. tillstyrker ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt yrkandena 1-17, under förutsättning att ny detaljplan för Ropsten får laga kraft, och till miljöfarlig verksamhet enligt yrkandena 19-20.
  - ii. tillstyrker de föreslagna villkoren 10-12, 15-16 och 19.
  - iii. yrkar följande:
    - a. att sökanden föreläggs att komplettera ansökan med *dels* en tydlig beskrivning av föroreningshalter i sedimenten i plan och djupled både inom muddringsområdet och inom området för isolationsövertäckning, *dels* en muddringsplan, som visar planerad muddring i plan- och djupled gällande massor i tillståndsklass 5 respektive tillståndsklass 1-4.
    - b. att villkor 13 ges följande lydelse (nämndens ändringar kursiverade):

13. Överskottsvatten, som uppkommer i anledning av *hantering* av muddermassor, *och länshållningsvatten får* släppas ut till Lilla Värtan. Vid behov ska lokal rening ske innan sådant utsläppande sker. Utsläppandet ska ske i samråd med VA-huvudmannen och tillsynsmyndigheten och i enlighet med för verksamheten gällande kontrollprogram.

c. att mark- och miljödomstolen delegerar till tillsynsmyndigheten att fastställa närmare villkor för utsläpp av vatten till Lilla Värtan.

d. att villkor 14.2 ges följande lydelse:

14.2 a. I samråd med tillsynsmyndigheten får arbeten som medför luftburet buller och överskridanden av värdena i punkten 14.1 ske helgfri måndag-fredag kl. 07.00-19.00.

b. Andra avvikelser får, om det finns särskilda skäl, ske endast efter tillsynsmyndighetens godkännande.

e. att mark- och miljödomstolen delegerar till tillsynsmyndigheten att föreskriva närmare villkor om begränsning av buller och stomljud från den ansökta verksamheten.

2. Justera beslutet omedelbart.

Bakgrund

Stadsutveckling vid Kolkajen-Ropsten

Stockholms stad, genom exploateringskontoret (*sökanden*), vill utveckla området Kolkajen-Ropsten vilket ingår i stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden och utgör den östligaste delen av utbyggnadsområdet som berör fastigheterna Hjorthagen 1:1, Hjorthagen 1:3, Ladugårdsgärdet 1:40, Ladugårdsgärdet 1:9 och Norra Djurgården 1:1 i Stockholms kommun.

Utveckling inom området Kolkajen-Ropsten ska bland annat ske genom att ett nytt markområde om cirka fyra hektar skapas genom en utfyllnad i Lilla Värtans vattenområde (landvinning). Området avser att inrymma bostäder, skolor och kommersiell verksamhet. Utöver fem nya kvarter avses bland annat en marinpark, ett kallbadhus, flytande bostäder och en småbåtshamn att anläggas och uppföras. Projektet kommer utföras i två etapper.

Innan det nya markområdet, i form av utfyllnad med sprängstensmassor, sponter, pådäckskajer och tillhörande konstruktioner, ska anläggas respektive uppföras kommer sediment i tillståndsklasserna 1–5¹ som har dålig bärighet och som delvis är

---

¹ Naturvårdsverket har med hjälp av SGU tagit fram en tabell där fördelningen av halter av organiska miljögifter i svenska marina sediment presenteras. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/forenade-omraden/forenade-sediment/>

förorenade på grund av områdets industriella historia att muddras bort.

Påverkade sediment utanför landvinningen kommer att täckas över genom isolationsövertäckning ner till ett vattendjup på cirka 15 meter. Därtill kommer schakt/muddring av jord och sediment att ske i samband med rivning av befintliga kajer.

Stockholms stad, genom exploateringskontoret, ansöker därför om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till muddring och övertäckning i vattenområde m.m. för bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun hos mark- och miljödomstolen.

Ansökan

I huvudsak omfattar ansökan:

- Tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken för planerad landvinning genom muddring, övertäckning, djupstabilisering, utfyllnad med sprängstensmassor och uppförande av konstruktioner,
- Tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken för behandling av muddermassor och utsläpp av vatten till Lilla Värtan, samt
- Dispens från dumpningsförbudet enligt 15 kap. miljöbalken för dumpning av muddermassor, bestående av sediment i tillståndsklasserna 1–4, i Kanholmsfjärden (*inom allmänt vatten i Värmdö kommun*).

Sökanden yrkar även att arbetstiden för vattenanläggningarna bestäms till tio år, räknad från lagakraftvunnen dom och att tiden för framställande av anspråk i anledning av oförutsedd skada till följd av vattenverksamheten ska bestämmas till fem år räknat från arbetstidens utgång.

Sökandens yrkanden och förslag till villkor som berör nämndens verksamhet

Tillståndsyrkanden avseende miljöfarlig verksamhet

19. Behandla inklusive avvattna muddermassorna i yrkande 2 (*utföra muddring av sediment i tillståndsklass 5*).
20. Släppa ut vatten till Lilla Värtan i anledning av behandling inklusive avvattning av muddermassorna i yrkande 2.

Villkorsförslag

Som villkor för tillståndet (*allmänna villkoret*) föreslår och åtar sig sökanden följande.

1. Stockholms stad ska utforma anläggningarna och bedriva verksamheten i huvudsaklig överensstämmelse med vad Stockholms stad angett i ansökan och andra handlingar eller i övrigt åtagit sig i målet.

För **tillståndsyrkandet 19** föreslår sökanden följande villkor.

10. Behandling av muddermassor på land inklusive sortering ska ske på tät yta försedd med system för uppsamling av vatten. Uppsamlat vatten ska överföras till anläggningen för vattenrening.
11. Flytande kemikalier ska förvaras skyddade från nederbörd på invallad och hårdgjord yta med möjlighet att samla upp eventuellt spill. Invallningen ska rymma den inom invallningen största behållarens volym plus 10 % av övrig lagrad volym som förvaras inom invallningen. Alternativt kan flytande kemikalier förvaras i dubbelmantlade cisterner med påkörningsskydd.
12. Utjämningsmagasin/-bassänger för lagring av muddermassor ska förses med täta vallar och tät botten.

För **tillståndsyrkandet 20** föreslår sökanden följande villkor.

13. Överskottsvatten som uppkommer i anledning av behandling och avvattning av muddermassor ska släppas ut till Lilla Värtan. Vid behov ska lokal rening ske innan sådant utsläppande sker. Utsläppandet ska ske i samråd med VA-huvudmannen och tillsynsmyndigheten och i enlighet med för verksamheten gällande kontrollprogram.

I övrigt föreslår sökanden följande villkor.

14. *Luftburet buller*

- 14.1. Luftburet buller under byggskedet ska begränsas så att ekvivalenta ljudnivån på grund av dessa arbeten, som riktvärde, inte överstiger värdena i nedanstående tabeller. Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, medför en skyldighet att vidta åtgärder så att villkoret hålls. Värdena gäller inte dem som erhållit skriftligt erbjudande från Stockholms stad om tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse, när andra skyddsåtgärder inte kan anses tekniskt möjliga eller ekonomiskt rimliga.
(Tabell med riktvärden enligt NFS 2004:15)
- 14.2. Arbeten som medför luftburet buller som överskrider riktvärden i villkor 14.1 får, i samråd med tillsynsmyndigheten, ske alla dagar kl. 07.00–22.00 fram till dess att inflyttning sker i de s.k. terrasskvarteren. Efter sådan inflyttning får arbeten som medför luftburet buller som överskrider riktvärdena i villkor 14.1 i samråd med

tillsynsmyndigheten ske helgfria vardagar kl. 07.00–22.00 och lördag, söndag och helgdag kl. 07.00–19.00. Andra avvikelser från riktvärdena i villkor 14.1 får, om det finns särskilda skäl, ske efter tillsynsmyndighetens godkännande. Bulleralstrande arbeten som inte medför överskridande av riktvärdena får förekomma alla dagar dygnet runt.

15. *Tillfällig vistelse*

Riskeras överskridande av riktvärdena inomhus för luftburet buller under fem dagar i följd, eller mer än fem dagar under en tiodagarsperiod, ska boende erbjudas möjlighet till tillfälligt boende, alternativt tillfällig vistelse. Erbjudandet ska meddelas berörda i god tid innan det aktuella arbetet påbörjas, dock senast tre veckor i förväg. Även om riktvärdena inte överskrids, ska möjlighet till tillfällig vistelse, alternativt tillfälligt boende, tillhandahållas på begäran om särskilda behov föreligger, t.ex. till boende med nattarbete eller med småbarn, till äldre och till sjukskrivna.

16. *Vibrationer*

Stockholms stad ska vid samtliga vibrationsalstrande arbeten tillämpa Svensk Standard 02 52 11, Vibration och stöt – Riktvärden och mätmetod för vibrationer i byggnader orsakade av pålning, spontning, schaktning och packning och Svensk Standard SS 460 48 60 – Vibration och stöt – Syneförrättning – Arbetsmetoder för besiktning av byggnader och anläggningar i samband med vibrationsalstrande verksamhet.

19. *Kontrollprogram*

Stockholms stad ska i samråd med tillsynsmyndigheten ta fram kontrollprogram för den miljöfarliga verksamheten, vilket ska ges in till tillsynsmyndigheten senast två månader innan den tillståndsgivna verksamheten påbörjas. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och får i samråd med berörd tillsynsmyndighet justeras allteftersom verksamheten fortskrider.

Sökanden har också anmält vattenverksamhet för muddring (för ett pilottest inför den storskaliga muddring kopplat till yrkande 2) och efterföljande avvattning av muddermassorna som ansöks om inom denna tillståndsansökan. Nämnden yttrar sig över denna anmälan i ett separat tjänsteutlåtande, dnr 2025-14715.

Ärendet

bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun och nämnden har beretts tillfälle att yttra sig senast den 2 oktober 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Avgränsningar och inställning till ansökan

Länsstyrelsen i Stockholms län är tillsynsmyndighet för vattenverksamheten (*tillståndsyrkanden 1–18*) och ansvarar för att yttra sig över de delar av ansökan som handlar om muddring, övertäckning i vattenområde, dumpning till havs m.m.

Nämnden är tillsynsmyndighet för den miljöfarlig verksamheten och avfallshanteringen (*tillståndsyrkanden 19 och 20*) samt övrig miljöpåverkan (buller m.m.) från ansökt vattenverksamhet under byggtiden inom kommunen.

Förvaltningen föreslår att nämnden antar bilaga 1 som sitt yttrande till domstolen. Yttrandet i bilagan är avgränsat till nämndens ansvarsområde och nämnden avstår därför från att yttra sig över ansökan om dispens för dumpning. Däremot lämnas allmänna synpunkter på den ansökta vattenverksamheten utifrån lokal kännedom om förhållandena.

Förvaltningen föreslår att nämnden dels tillstyrker ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt yrkandena 1-17, under förutsättning att ny detaljplan för Ropsten får laga kraft, och till miljöfarlig verksamhet enligt yrkandena 19-20, dels tillstyrker de föreslagna villkoren 10-12, 15-16 och 19.

Förvaltningen föreslår också att nämnden yrkar på annan utformning av de föreslagna villkoren om utsläpp till vatten respektive buller respektive på kompletterande utredning avseende muddermassorna, enligt vad som framgår av förvaltningens förslag till beslut ovan.

I detta tjänsteutlåtande lämnas endast en översiktlig sammanfattning av skälen för förvaltningens förslag till inställning, yrkanden och av synpunkterna på ansökan. En fullständig redogörelse finns i förvaltningens förslag till yttrande i bilaga 1. Synpunkterna sammanfattas nedan tematiskt.

Förvaltningens förslag till synpunkter på ansökan

Hantering av avfallsmassor

Ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken till muddring och övertäckning i vattenområde m.m. för bebyggelseutveckling på och kring Kolkajen-Ropsten i Stockholms kommun

Markrening/sanering

- Förvaltningen uppfattar att *markreningsåtgärderna* innanför kajerna ska ingå i prövningen. Enligt den tekniska beskrivningen är det inte fastställt hur långt in på land som schakt behöver utföras. Förvaltningen uppfattar att osäkerheten gäller omfattningen av schakt *inom* område 1 i figur 3 i den tekniska beskrivningen. För det fall det kan bli aktuellt att schakta utanför område 1 anser förvaltningen att sökanden behöver komplettera ansökan med avgränsningar för de planerade markreningsåtgärderna.
- Sökanden behöver presentera åtgärdsåtgärder för saneringen.

Muddermassor

- Förvaltningen anser att det inte går att utläsa av befintligt underlag hur tydlig avgränsningen är mellan muddermassor i tillståndsklass 5 och tillståndsklass 1-4 i djupled eller om det föreligger risk för föroreningshalter i klass 5 i djupare lager sediment, under sediment med lägre halter, till följd av historisk omblandning av sediment. Förvaltningen anser därför att underlaget behöver kompletteras med en tydlig beskrivning av föroreningshalter i sedimenten i plan och djupled, både inom muddringsområdet och inom området för isolationsövertäckning. Underlaget behöver också kompletteras med en tydligt muddringsplan som visar planerad muddring i plan- och djupled gällande massor i tillståndsklass 5 respektive tillståndsklass 1-4. Förvaltningen föreslår att nämnden yrkar att sökanden ska komplettera ansökan med sådant underlag (se *yrkande a* i förvaltningens förslag till beslut ovan).
- Sökanden behöver visa att *avfallshierarkin* har beaktats fullt ut i fråga om hanteringen av massorna inom tillståndsklass 1-4. Sökanden bör således redogöra för möjligheten till lokal användning av muddermassor i tillståndsklass 1-4 inom området som omfattas av isolationsövertäckningen, eller på annan plats inom staden.
- Av underlaget framgår att det finns risk för lukt från avvattningen av massorna. Förvaltningen anser att lukt bör ingå som en egen punkt inom kontrollprogrammet.

Masshantering

- För att masshanteringen ska kunna följas upp på ett effektivt sätt inom tillsynen anser nämnden att sökanden, i samråd med tillsynsmyndigheten, behöver ta fram en *masshanteringsplan* som bör ingå i kontrollprogrammet för den miljöfarliga verksamheten.

Utsläpp till vatten

- Sökanden har föreslagit ett *villkor för utsläpp av överskottsvatten* från behandling och avvattning av muddermassorna som föreskriver att sådant vatten *ska* släppas ut till Lilla Värtan (villkor 13). Förvaltningen anser att det är olämpligt med ett *ska*-krav, eftersom det finns situationer då det är miljömässigt bättre att omhänderta vattnet på annat sätt. Förvaltningen anser också att det bör förtydligas att villkoret avser allt vatten som uppkommer vid hantering av muddermassorna och inte bara direkt behandling och avvattning. Länshållningsvatten behöver som utgångspunkt genomgå rening och bör därför också omfattas av villkoret. Förvaltningen föreslår därför att villkorsförslag 13 ändras i enlighet med vad som framgår av förvaltningens förslag till *yrkande b* ovan.
- Villkor 13 bör kompletteras med en *delegation* till tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa närmare villkor för utsläpp till vatten (*yrkande c* ovan).
- Förvaltningen anser att även *dagvatten* under byggskedet behöver bevakas inom kontrollprogrammet och delegationen till nämnden bör även innefatta utsläpp av dagvatten (*yrkande c*).

Buller

- Sökanden har föreslagit villkor för luftburet buller motsvarande Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser, NFS 2004:15 (villkor 14.1). I villkorsförslag 14.2 föreslås möjlighet till avsteg från riktvärdena som avviker från etablerad praxis. Förvaltningen anser att sökanden inte redovisat varför det finns behov av att göra avsteg eller varför det finns behov av mer omfattande undantag än vad som följer praxis. Förvaltningen anser därför att villkor 14.2 ska utformas i enlighet med vad som brukar föreskrivas för större byggnadsverksamheter (*villkor d*) och att det ska delegeras till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva närmare villkor om begränsning av buller (*se villkor e*).

- Sökanden föreslår inte villkor för stomljud. Förvaltningen anser att det för närvarande inte finns behov av sådant villkor, men att stomljud behöver följas upp inom kontrollprogrammet. Det bör även delegeras till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva närmare villkor för stomljud (*villkor e*).

Kontrollprogram

- Förvaltningen anser att det föreslagna villkoret om kontrollprogram kan godtas. Förvaltningen anser att kontrollprogrammet för den miljöfarliga verksamheten, som ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten, behöver omfatta kontroll av utsläpp till vatten och dagvattenhantering, buller (luftburet och stomljud), lukt, masshantering, markrening (inklusive redogörelse för åtgärdsåtgärder och val av saneringsmetoder), övrig avfallshantering (bygg- och rivningsavfall m.m.) och arbetsbelysning.

Övriga synpunkter

Arbeten i vattenområde

- *Grumlande arbeten* i vattenområde beräknas pågå under totalt tio års tid. Förvaltningen anser att det innebär risk för påverkan på lokala naturvärden samt lek- och uppväxtområden för fisk i närområdet som är förenat med detta och att sökanden därför behöver vidta skyddsåtgärder för att minimera grumlingen, och därmed miljöpåverkan, under samtliga arbetsmoment i vattenområdet.
- Förvaltningen anser att det inte kan utläsas av underlaget hur *höga ljudnivåer* som antas uppkomma vid respektive arbetsmoment och att det därför är svårt att bedöma konsekvenserna för fisk, beroende på känslighet och lekperiod. Ansökan bör kompletteras med sådant underlag.
- Förvaltningen anser sammantaget att det finns behov av att vidta försiktighetsåtgärder som tar hänsyn till de kumulativa effekterna av undervattensbuller, grumling samt spridning av föroreningar.

Marinpark

- Förvaltningen ställer sig positiv till sökandens förslag att inrätta en marinpark under vatten. Det förbättrar förutsättningarna för fisk och annat akvatiskt liv inom området.

SLUT

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Maria Svanholm
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

1. Förvaltningens förslag till remissyttrande.